

Voorlopige Inschatting
Melding FNV Eemshaven/Nuon Energy N.V.
17 DECEMBER 2012

SAMENVATTING:

Het Nederlandse Nationale Contactpunt (NCP) is van mening dat de gemelde kwestie nader onderzoek rechtvaardigt op basis van de volgende criteria:

- de identiteit van de persoon (c.q. organisatie) die de melding heeft gedaan en het belang dat deze bij de zaak heeft;
- het betreft een wezenlijk, gemotiveerd probleem;
- er kan een relatie worden verondersteld tussen de activiteiten van de onderneming en het probleem in het specifieke geval;
- de relevantie van de toepasselijke wet en procedures, waaronder gerechtelijke uitspraken;
- de behandeling van dit specifieke probleem kan bijdragen tot de doelstellingen en effectiviteit van de Richtlijnen.

Het NCP doet met deze voorlopige inschatting van de melding nadrukkelijk geen uitspraak over de vraag of sprake is van een voorbeeld van niet naleving van de OESO-richtlijnen door de onderneming in kwestie. Er heeft geen feitelijk onderzoek plaatsgevonden, noch zijn de door de melder aangedragen gegevens op hun juistheid geverifieerd.

Met deze voorlopige inschatting motiveert het NCP zijn besluit om partijen zijn 'goede diensten' aan te bieden om via dialoog tot een oplossing te komen. In de bijlage staat vermeld hoe het vervolg van de procedure wordt vormgegeven. De betrokken partijen hebben twee weken gekregen om op de voorlopige inschatting te reageren, waarna deze in eventueel aangepaste vorm is gepubliceerd op de website van het NCP:

www.oesorichtlijnen.nl.

SAMENVATTING VAN DE MELDING

Op 27 juli j.l. heeft het NCP een melding ontvangen van FNV Eemshaven over een vermeende schending van de OESO-richtlijnen door NUON Energy N.V. NUON Energy N.V. is opdrachtgever voor de bouw van een energiecentrale in de Eemshaven in Groningen en heeft deze opdracht aanbesteed aan het Japanse bedrijf Mitsubishi, dat op zijn beurt delen van de opdracht heeft onderaanbesteed aan verschillende onderaannemers.

FNV geeft aan dat er in de bouwketen van NUON in strijd gehandeld wordt met in NL van toepassing zijnde arbeidsregelgeving en de OESO-richtlijnen Hoofdstuk II, Algemene beginselen voor Bedrijfsbeleid, nr.11,12,13 en Hoofdstuk V, Werkgelegenheid en Arbeidsverhoudingen, nr. 4a, omdat de onderaannemers van NUON stelselmatig minder gunstige arbeidsnormen zouden hanteren voor de op de bouwplaats te werk gestelde werknemers dan in de Nederlandse regelgeving zijn vastgelegd. FNV vermoedt dat de lonen en arbeidsvoorwaarden veelal op basis van de nationaliteit van de werknemers worden bepaald.

FNV Eemshaven verzoekt het NCP zijn 'goede diensten' aan te bieden teneinde te komen tot het volgende:

- 'het in de toekomst vastleggen in bestek en daarna vertaald in de aanneemovereenkomsten van voorwaarden, waardoor voor een ieder in de bouwketen duidelijk is dat:
 1. lonen en arbeidsvoorwaarden qua niveau niet minder mogen zijn dan gebruikelijk voor vergelijkbare groepen werknemers in Nederland
 2. de opdrachtgever/hoofdaannemer audits organiseert ter controle van het bovenstaande, waaraan de bedrijven in de keten verklaren hun medewerking te zullen verlenen door de daarvoor gevraagd informatie (..) onverwijld beschikbaar te stellen
 3. een namens werknemers ingebracht geground vermoeden van niet-naleving van regelgeving aanleiding is voor het opstarten van de onder 2. genoemde procedure
 4. er sancties getroffen worden bij geconstateerde niet naleving

- afspraken voor het bouwproject inde Eemshaven, die bewerkstelligen dat een einde gemaakt wordt aan de huidige situatie van grootschalige niet-naleving van regelgeving, waarbij opdrachtgever en hoofdaannemer het voortouw nemen en de betrokken werknemers (deels) gecompenseerd worden voor hetgeen zij te weinig betaald hebben gekregen.'

Voorafgaand aan de melding heeft op verzoek van FNV Eemshaven een informeel gesprek tussen FNV, FNV Eemshaven en het NCP plaatsgevonden waarin het NCP een toelichting heeft gegeven over de OESO-richtlijnen en de mogelijke functie van het NCP bij een melding. Er heeft tevens een gesprek plaats gevonden met NUON Energy N.V. over de behandeling van de melding. Op verzoek van NUON heeft Mitsubishi aan dit gesprek deel genomen.

VOORLOPIGE EVALUATIE DOOR HET NEDERLANDSE NCP:

Overeenkomstig de OESO-richtlijnen en de procedure die het Nederlandse NCP naar aanleiding van de melding van problemen bij de naleving van de Richtlijnen volgt, is het NCP van oordeel dat nader onderzoek gerechtvaardigd is. Deze beslissing berust op de volgende overwegingen:

- De bevoegdheid van het Nederlandse NCP

De melding wordt in beginsel gezien door het NCP van het land waarin de gemelde schending plaatsvindt. De gemelde vermeende schending door het multinationale bedrijf NUON Energy N.V. vindt plaats in Nederland hetgeen betekent dat het Nederlandse NCP deze melding kan onderzoeken.

Het feit dat de gemelde schending in Nederland plaatsvindt, sluit de toepasbaarheid van de Richtlijnen naar mening van het NCP niet uit: NUON Energy N.V. is een Nederlandse multinationale onderneming met ca. 6.000 werknemers en grensoverschrijdende activiteiten in verschillende landen. Het bedrijf vormt onderdeel van de Zweedse multinational Vattenfall met activiteiten in een veeltal landen. De melding neemt betrekking op een van deze activiteiten, de bouw van de energiecentrale in de Eemshaven.

- De identiteit van de persoon (c.q. organisatie) die de melding heeft gedaan en het belang dat deze bij de zaak heeft

FNV Eemshaven geeft aan de belangen te behartigen van de op de bouwplaats in de Eemshaven te werk gestelde werknemers. Dit gebeurt door voorlichting aan de werknemers over de op hen van toepassing zijnde regelgeving en het doen laten naleven van regelgeving door de werkgevers. Het belang van FNV Eemshaven is naar eigen zeggen tweeledig: enerzijds het tegengaan van onderbetaling van de werknemers en anderzijds het voorkomen van verdringing op de Nederlandse arbeidsmarkt door het hanteren van minimale marges.

- of het een wezenlijk, gemotiveerd probleem betreft

FNV Eemshaven stelt dat in de bouwketen van NUON in strijd gehandeld wordt met de Nederlandse regelgeving en de OESO-richtlijnen Hoofdstuk II, Algemene beginselen voor Bedrijfsbeleid, nr.11,12,13 en Hoofdstuk V, Werkgelegenheid en Arbeidsverhoudingen, nr. 4a.

Dienovereenkomstig behoren bedrijven, binnen het kader van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, de heersende gebruiken op het gebied van arbeidsverhoudingen en tewerkstelling en de van toepassing zijnde internationale arbeidsnormen geen minder gunstige normen voor tewerkstelling en arbeidsverhoudingen te hanteren dan door vergelijkbare werkgevers in het gastland worden toegepast.

Ondernemingen dienen verder

- te voorkomen dat zij met hun *eigen* activiteiten ongunstige effecten veroorzaken of daartoe bijdragen op zaken die aan de orde komen in de richtlijnen en deze aan te pakken wanneer zij zich voordoen
- een ongunstig effect trachten te voorkomen of verminderen wanneer zij niet hebben bijgedragen aan dat effect, maar waar dat effect direct verbonden is aan hun activiteiten, producten of diensten *via een zakelijke relatie*
- zakenrelaties met inbegrip van onderaannemers en leveranciers waar mogelijk te stimuleren principes van verantwoord ondernemen toe te passen die verenigbaar zijn met de Richtlijnen

FNV is in het kader van een enquête bij op de bouwplaats in de Eemshaven te werk gestelde werknemers tot de constatering gekomen dat onderaannemers van NUON stelselmatig minder gunstige arbeidsnormen zouden hanteren dan in de Nederlandse regelgeving zijn vastgelegd. FNV vermoedt dat de lonen en arbeidsvoorwaarden veelal op basis van de nationaliteit van de werknemers worden bepaald en verwijst ter onderbouwing naar arbeidscontracten, loonstrookjes en urenregistraties die in het kader van de enquête zijn verzameld.

- of er een relatie is of kan worden verondersteld tussen de activiteiten van de onderneming en het probleem in het specifieke geval

NUON Energy NV. is sinds 2009 opdrachtgever voor de bouw van een energiecentrale in de Eemshaven en heeft de opdracht aanbesteed aan het Japanse bedrijf Mitsubishi, dat op haar beurt delen van de opdracht heeft onderaanbesteed aan verschillende onderaannemers. De gemelde problemen doen zich voor bij de onderaannemers van NUON waardoor sprake is van een relatie tussen de activiteiten van NUON en de gemelde kwestie conform Hoofdstuk II, nr. 12 en 13 van de Richtlijnen.

- de relevantie van de toepasselijke wet en procedures, waaronder gerechtelijke uitspraken:

Er lopen voor zover het NCP bekend geen parallelle procedures tegen NUON en/of Mitsubishi over (onderdelen van) dezelfde omstandigheden. Wel heeft FNV Eemshaven arbeidsrechtelijke procedures aangespannen tegen de onderaannemers van Mitsubishi. Voor zover het NCP bekend voorziet de Nederlandse wet- en regelgeving niet in ketenverantwoordelijkheid van de opdrachtgever voor het niet naleven van regelgeving door de onderaannemers richting de werknemers.

- hoe gelijksoortige problemen in andere nationale of internationale procedures zijn of worden opgelost

In de melding is hierover niets opgenomen. Het NCP heeft hier vooralsnog geen aanvullende informatie over.

- of behandeling van dit specifieke probleem bijdraagt tot de doelstellingen en effectiviteit van de Richtlijnen.

Het gaat bij de vermeende schending om de vraag over de toepassing van een belangrijk hoofdstuk van de Richtlijnen. Het NCP is van mening dat de bespreking van de melding kan bijdragen aan de verdere uitvoering en interpretatie van de Richtlijnen op dit punt.

De melding betreft een probleem dat kan worden gezien vanuit een bredere, internationale context.

CONCLUSIE

Het NCP is op basis van het bovenstaande van oordeel dat de gemelde kwestie nader onderzoek rechtvaardigt en biedt zijn 'goede diensten' aan om via dialoog tot een oplossing te komen.